

Ο Έλληνας εφευρέτης που άλλαξε την εξέλιξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)



Γνώριζε το μυστικό του ραντάρ και τον κυνηγούσαν κατάσκοποι αρκετά χρόνια πριν τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Έλληνας εφευρέτης και η αναγνώριση που ήρθε με μεγάλη καθυστέρηση



«Το ραντάρ ανέτρεψε τον υποβρύχιο πόλεμο των Γερμανών και υπήρξε, μετά την ατομική βόμβα το αποτελεσματικότερο όπλο του πολέμου». Ναύαρχος Καρλ Νταίνιτς Αρχηγός του Πολεμικού Ναυτικού της Ναζιστικής Γερμανίας κατά τον Β΄ Π.Π.

Το 1942 εμφανίστηκε το ραντάρ, μια πρωτοποριακή εφεύρεση που ανέτρεψε τις ισορροπίες του Πολέμου, γέρνοντας την πλάστιγγα υπέρ των Συμμαχικών Δυνάμεων. Το συγκεκριμένο ραντάρ έδινε τη δυνατότητα του εντοπισμού εχθρικών αεροσκαφών σε αρκετά μεγάλες αποστάσεις και την τεχνογνωσία του διέθετε εκείνη την εποχή μόνο η Μ. Βρετανία. Αν και ευρέως «πατέρας» του θεωρείται ο Άγγλος Ρόμπερτ Ουάτσον Ουάτ, το Εκατοστομετρικό ραντάρ εφευρέθηκε λίγα χρόνια νωρίτερα, από τον Έλληνα Καθηγητή Φυσικής Παύλο Σαντορίνη.

Το 1969 οι Άγγλοι τίμησαν τον Σαντορίνη και καθυστερημένα παραδέχθηκαν ότι ανακάλυψαν το ραντάρ δύο χρόνια αργότερα από τον ίδιο. Αυτό που δεν αποκάλυψαν όμως, ήταν ότι το 1940 τους είχαν δοθεί τα σχέδια.

Ο επιστημονικός πόλεμος για την επικράτηση στους αιθέρες

Η ιστορία του ραντάρ, μοιάζει βγαλμένη από κατασκοπικές ταινίες. Εφευρέτες, μοιραίες γυναίκες και Μυστικές Υπηρεσίες έδωσαν μάχη πριν και κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, για το ποιος θα αποκτήσει πρώτος την τεχνογνωσία που θα του έδινε ξεκάθαρη υπεροχή στους αιθέρες και συγκριτικό πλεονέκτημα στον πόλεμο. Από τις παραμονές ακόμα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, Βρετανία και Ναζιστική Γερμανία, ξεκίνησαν ένα αγώνα δρόμου, για το ποιος θα ανακαλύψει πρώτος τον τρόπο και το μέσο για να εντοπίζει από μακριά τις εναέριες εχθρικές δυνάμεις.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου και οι δύο πλευρές πειραματίζονταν μυστικά, ήδη από τα μέσα του '30 με τα ραδιοκύματα. Πριν από την ανακάλυψη του ραντάρ μεγάλης ισχύος, η αεράμυνα χρησιμοποιούσε παρατηρητές με κυάλια και γιγαντιαία χωνιά με πρωτόγονα ακουστικά συστήματα, για την ανίχνευση των εχθρικών αεροσκαφών. Με το ξέσπασμα του πολέμου εμφανίστηκαν τα πρώτα ραντάρ.

Ήταν θεόρατα και αρχικά λειτουργούσαν με ηλεκτρομαγνητικά πεδία 5 μέτρων και 1 έως 1,5 μέτρου στη συνέχεια. Η εμβέλειά των πρωτόγονων αυτών ραντάρ έφτανε μόλις τα 10 χλμ. και λόγω του μεγέθους τους, αποτελούσαν εύκολη λεία για τα βομβαρδιστικά. Την ίδια στιγμή, το 1936, ο Σαντορίνης διενεργούσε στο Παλαιό Φάληρο πειράματα με το ελληνικό εκατοστομετρικό ραντάρ, με πεδία μόλις των 5 και 10 εκατοστών, σε μια εκπληκτική εμβέλεια των 150 έως 200 χλμ.

Παιχνίδια κατασκόπων

Ο Σαντορίνης γνώριζε το μυστικό του ραντάρ από το 1934 και γι' αυτό κατάσκοποι τον κυνηγούσαν σε όλες τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και επιστράτευαν κάθε θεμιτό και αθέμιτο μέσο για του το υποκλέψουν. Το 1936 και ενώ βρίσκονταν στο Βερολίνο, τον πλησίασε μια μυστηριώδης όμορφη γυναίκα. Αν και ο καθηγητής είχε μάθει να προφυλάσσεται, μπροστά στη σαγήνη της, το «προσωπικό» του ραντάρ δεν κατάφερε να δει τον εχθρό που караδοκούσε. Με «Δούρειο ίππο» το κορμί της, η καλλονή σκόπευε να του «πάρει» πληροφορίες για τη νέα του εφεύρεση. Τον Σαντορίνη ειδοποίησε εγκαίρως ότι πρόκειται για μια επικίνδυνη κατάσκοπο, ο Έλληνας πρέσβης στο Βερολίνο.

Ο Σαντορίνης εγκατέλειψε τη χώρα άμεσα, στήνοντας μάλιστα στο ραντεβού που είχαν δώσει, τη φιλόδοξη κατάσκοπο. Στις 27 Μαΐου του ίδιου έτους, ο Σαντορίνης πληροφόρησε για την έκβαση των πειραμάτων του τις αρμόδιες ελληνικές αρχές, με μια απόρρητη έκθεση. Το Γενικό Επιτελείο Στρατού συγκάλεσε αμέσως μια επιτροπή εμπειρογνομόνων απαρτιζόμενη από καθηγητές πανεπιστημίου και υψηλόβαθμους στρατιωτικούς. Το Γενάρη του επόμενου έτους η επιτροπή απεφάνθη ότι η ιδέα του ραντάρ είναι εφαρμόσιμη και έδωσε το πράσινο φως για συνέχιση των πειραμάτων.



Το ίδιο διάστημα και ενώ όλες οι διαδικασίες τελούνταν υπό άκρα μυστικότητα, ένα από τα μέλη της επιτροπής διέρρηε κρυφά ζωτικής σημασίας πληροφορίες στην ΜΙ6, υποβάλλοντας πλήρεις εκθέσεις για τις έρευνες του ελληνικού ραντάρ

στη μυστική υπηρεσία πληροφοριών του Ηνωμένου Βασιλείου. Το Μάρτιο του 1937, με απόρρητη διαταγή του Γενικού Επιτελείου Στρατού στήθηκαν προβολείς των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων στην αεροπορική βάση στο Παλαιό Φάληρο και στη Σχολή Δοκίμων και για τα επόμενα δύο έτη πραγματοποιήθηκαν πειράματα, όπου ανιχνεύονταν επιτυχώς αεροσκάφη σε απόσταση 150 χλμ.

Η πετυχημένη επίδειξη



Το 1939 το Γ.Ε.Σ φοβούμενο πιθανή υποκλοπή των πειραμάτων, διέρρευσε έγγραφο στο οποίο αναφέρονταν ρητά η διακοπή των δοκιμών με την δικαιολογία ότι δεν είναι επιτυχείς. Παράλληλα, εξέδωσε άλλη απόρρητη διαταγή, με την εντολή να συνεχιστούν τα πειράματα σε άλλες εγκαταστάσεις. Τότε ο Σαντορίνης μετέφερε ένα μικρότερο πομπό και συνέχισε τα πειράματά του, από την ταράτσα του σπιτιού του.

Στις 7 Ιουλίου του 1940 με εντολή της Κυβέρνησης Μεταξά πραγματοποιήθηκε μια επίδειξη των δυνατοτήτων του ελληνικού ραντάρ σε επιτροπή Βρετανών αξιωματούχων. Το ραντάρ κατάφερε και ανίχνευσε αεροσκάφος το οποίο πετούσε πάνω από τη Μήλο, σε απόσταση 160 χλμ. Οι Βρετανοί ενθουσιασμένοι ζήτησαν τη μεταφορά της συσκευής στο Κάιρο, στη Βάση των Συμμάχων στη Μέση Ανατολή.

Ο Μεταξάς αρνήθηκε να παραδώσει τη συσκευή η οποία λόγω του μεγέθους της, αν μετακινούνταν θα έγειρε υποψίες και προτίμησε να δώσει στο Αγγλικό Επιτελείο τα σχέδια. Δεν ήθελε να δώσει αφορμή στις Δυνάμεις του Άξονα, καθώς ακόμη η Ελλάδα τηρούσε ακόμη ουδετερότητα στον πόλεμο.

Το εκατοστομετρικό ραντάρ έκανε πρεμιέρα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο δύο χρόνια αργότερα, ως κατασκευή του Εθνικού Εργαστηρίου Φυσικής της Μ. Βρετανίας.

Η αναγνώριση

Ο Παύλος Σαντορίνης αναγνωρίστηκε ως εφευρέτης του πρώτου εκατοστομετρικού ραντάρ, πολύ μετά το πέρας του πολέμου. Πρώτα με το μετάλλιο Φερμά της Ακαδημίας Επιστημών της Τουλούζης το 1961, ακολούθως με το μετάλλιο Βερμέιλ της Ακαδημίας Επιστημών των Παρισίων το 1968, το βραβείο της Γαλλικής Εταιρείας της Προόδου το 1969 και το τέλος με την αναγνώριση των Άγγλων. Σήμερα οι Άγγλοι, αν και αναγνωρίζουν ότι ο πρώτος που ανακάλυψε το Συμμαχικό Υπερόπλο που άλλαξε τη ροή του Πολέμου, ήταν ο έλληνας καθηγητής, εμμένουν στην «ιστορία» της διπλής εφεύρεσης.

Πηγή: iellada.gr